

Järjestöavustushaku alueellisen sote-järjestötoiminnan ja järjestöjen tekemän terveyden sekä hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseksi**Ohjeet ja linjaukset**

Sosiaali- ja terveysministeriö on 11.9.2026 julkaissut valtionavustushaun koskien alueellisen sote-järjestötoiminnan ja järjestöjen tekemän terveyden sekä hyvinvoinnin edistämistyön kehittämistä.

Avustuksiin voidaan käyttää enintään 25 miljoonaa euroa vuonna 2027, mikäli eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat. Valtionavustuksilla ei voi rahoittaa lakisääteistä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja lakisääteisiä palveluita. Lähtökohtaisesti avustusta on tarkoitus jakaa kaikille hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueen koordinoima hankekokonaisuus voi olla niin yhteen toimialaan painottuva kuin monialainen ja kohdistua useampiin hyvinvointialueella todettuihin tarpeisiin, joilla on toteuttamiseen soveltuvia järjestötoimijoita.

Hyvinvointialueet voivat valtionavustushakemuksissaan määritellä valtionavustuslain puitteissa kehittämistyön painopistealueet alueellisen järjestörakenteen, erityistuntemuksen sekä tarpeen perusteella.

Valtionavustus on tarkoitettu lisärahoitukseksi, jolla käynnistetään uusia kehittämishankkeita, jotka tukevat olemassa olevia hyvinvointialueiden järjestörahoituksia.

Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin. Valtionavustuksen kokonaisharkinnassa huomioidaan valtakunnallinen kattavuus.

Avustus voi kattaa kustannukset täysimääräisesti (enintään 100 %). Avustuksen käyttöaika on 1.1.2027 – 31.12.2030, mutta lähtökohtaisesti tarkoitettu käytettäväksi vuoden 2027 aikana.

Kainuun hyvinvointialueen määrittelemät painopistealueet

Kainuun aluevaltuuston hyväksymän muutosohjelman strategisena tavoitteena on tiivistää kumppanuutta kainuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä arjen turvallisuuden edistämiseksi. Tämän mukaisesti

- Yhteistyössä ja kumppanuudessa painotetaan toiminnan vaikuttavuutta.
- Painopiste on haavoittuvassa asemassa olevien sekä mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivien, pitkäaikaissairaiden ja ikääntyneiden sekä lasten, nuorten ja perheiden tukemisessa.

Kainuun hyvinvointialueen tavoitteina on järjestöavustusten avulla tukea erityisesti seuraavia toimintoja

1. Ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen
2. Nuorten mielenterveyden edistäminen, varhainen tuki ja yhteisöihin kiinnittymisen tukeminen
3. Lapsiperheiden ja vanhemmuuden tuki
4. Työikäisten arjenhallinnan, taloudellisen hyvinvoinnin sekä työ- ja toimintakyvyn tuki

Hyvinvointialue painottaa hankkeiden arvioinnissa erityisesti

- Toimenpiteitä, joilla konkreettisesti vähennetään ihmisten yksinäisyyttä tai eriytymistä ja sitä kautta edistetään luottamusta yhteisöihin ja yhteiskuntaan (kohtaava työ).
- Järjestöjen välisen yhteistyön ja yhteisten resurssien hyödyntämistä vaikuttavuuden parantamiseksi (kumppanuudet).
- Arjen turvallisuuden edistämistä asuinyhteisöjä ja -ympäristöä kehittämällä (yhteisöllisyys).

Arviointiperusteet

- Hakija tunnistaa ja kuvaa hyvin hyvinvointialueen ja sillä toimivien järjestöjen toimintaympäristön muutostarpeet ja paikalliset ominaispiirteet on vahvasti kiinnitetty/ankkuroitu niihin.
- Hankkeella on konkreettiset todennettavissa olevat tavoitteet.
- Hanke tunnistaa hyvin tavoiteltavat kohderyhmät ja hakemuksessa esitetään selkeä suunnitelma kohderyhmän tavoittamiseksi.
- Hanksuunnitelmassa kuvataan selkeästi toteutettavat toiminnot.
- Hankkeen yhteistyökuvaus ja toimijoiden työnjako on selkeä.
- Hanke lisää hyvinvointialueiden toimintakokonaisuuden vaikuttavuutta tukemalla ja kehittämällä oikea-aikaisia ja ennaltaehkäiseviä järjestölähtöisiä toimintamuotoja.
- Hankkeessa tulee huomioida meneillään olevat muut kehittämishankkeet, uusien ratkaisujen kehittäminen, hyvät käytännöt ja toiminnan vaikuttavuus.
- Hankkeessa tulee huomioida alueelliset erityispiirteet ja kielelliset oikeudet.
- Mikäli avustuksen hakijalle on myönnetty jo aikaisemmin avustusta samaan tarkoitukseen, hanksuunnitelmassa tulee kuvata selkeästi, mikä toiminnasta on toteutettu tai toteutetaan aikaisemmin myönnetyllä avustuksella, ja mitkä toimenpiteet suunnitellaan toteutettaviksi uudella valtionavustuksella.

Esitysten arviointi ja keskinäinen vertailu hyvinvointialueella perustuvat kokonaisarviointiin.

- Järjestö voi esittää hanketta yksin tai kumppanuusorganisaatioiden kanssa. Järjestö voi olla hakijana tai osallisena yhdessä tai useammassa hanke-esityksessä.
- Kumppanuushankkeina tehdyn hanke-esityksen jättää päätoteuttaja, joka ilmoittaa kaikki hankkeeseen osallistuvat toimijat (kumppanuusorganisaatiot), jotka ovat mahdollisen valtionavustuksen saajina. Nämä tulee ilmoittaa myös erillisissä talousarvioissa.
- Hyvinvointialue edellyttää aiesopimuksen allekirjoittamista kaikilta hanke-esityksiin osallistuvilta. Lopulliset avustusten välittämistä koskevat sopimukset laaditaan vasta sitten, kun avustus on myönnetty.
- Esityksissä tulee esittää, miten toiminta liittyy hyvinvointialueen palveluihin ja tukee niitä. Suunnitellun toiminnan tulee kohdistua Kainuun hyvinvointialueelle (alueen asukkaille).
- Esityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että se ei sisällä päällekkäisiä toimenpiteitä muiden valtionavustusten tai valtionosuuksiin sisältyvän hyvinvointialueen perusrahoitukseen sisältyvien velvoitteiden kanssa.

Hakemuksen sisältö

Tavoitteet ja vaikuttavuus

- Kuvaus toiminnan tavoitteista, kohderyhmästä ja toimintamuodoista, minkä toimialan tarpeeseen tai ongelmaan toiminta vastaa, miksi toimintaa tarvitaan.
 - Kuva myös haettavan toiminnan suhde samankaltaiseen olemassa olevaan toimintaan, onko samankaltaiseen toimintaan aiemmin avustusta
- Vaikuttavuus: odotetut tulokset ja laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset; miten se edistää ihmisten arjen hyvinvointia, toimintarakenteita
- Seuranta ja arviointi: alustava suunnitelma tiedonkeruulle, siihen liittyvät toimijoiden roolit. Miten seurataan ja arvioidaan, miten saatu tieto otetaan huomioon toiminnassa ja sen kehittämisessä

Toteutus

- Avustuksen alueellinen toteutuminen
- Toiminnan kohderyhmät: rajattu joukko ihmisiä, ammattilaisia tai verkoston toimijoita, joille hanke on tarkoitettu. Arvio lukumääristä.
- Toiminnan toteutus: mitä, miten, kenelle, milloin, kuinka laajasti
- Hankkeessa työskentelevien yhteenlasketut henkilötyövuodet

Kustannusarvio ja rahoitus

- Hanke-esitykseen on liitettävä kustannusarvio, jossa on eriteltävä hyväksyttävien kustannusten erät:
 - hankkeen tavoitteen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset hallinnointikustannukset
 - henkilöstökustannukset
 - matka- ja majoituskustannukset
 - määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–4 kohdassa tarkoitetut kustannukset.